

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 31. heinäkuuta 2024
(OR. en)

12626/24

Toimielinten välinen asia:
2024/0202(NLE)

UD 158
EEE 40

EHDOTUS

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	30. heinäkuuta 2024
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2024) 343 final
Asia:	Ehdotus NEUVOSTON PÄÄTÖS Euroopan talousalueesta tehdyllä sopimuksella perustetussa sekokomiteassa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta mainitun sopimuksen alkuperäsääntöjä koskevan pöytäkirjan 4 muuttamiseen Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsääntöjä koskevan alueellisen yleissopimuksen ja siirtymäkauden alkuperäsääntöjen välisen läpäisevyyden osalta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2024) 343 final.

Liite: COM(2024) 343 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 30.7.2024
COM(2024) 343 final

2024/0202 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan talousalueesta tehdyllä sopimuksella perustetussa sekakomiteassa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta mainitun sopimuksen alkuperäsääntöjä koskevan pöytäkirjan 4 muuttamiseen Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsääntöjä koskevan alueellisen yleissopimuksen ja siirtymäkauden alkuperäsääntöjen välisen läpäisevyyden osalta

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN KOHDE

Tämä ehdotus koskee ETA-sopimuksen sekakomiteassa unionin puolesta otettavaa kantaa ETA-sopimuksen pöytäkirjan 4 muuttamista koskevan päätöksen suunniteltuun hyväksymiseen.

2. EHDOTUKSEN TAUSTA

2.1. Sopimus Euroopan talousalueesta (ETA-sopimus)

ETA-sopimuksen¹ tavoitteena on edistää sopimuspuolten välisiä kaupallisia ja taloudellisia suhteita jatkuvalla ja tasapainoisella tavalla vastaavin kilpailuehdoin ja samoja sääntöjä noudattaen, jotta voitaisiin luoda tasalaatuinen Euroopan talousalue, jäljempänä 'ETA'. Sopimus tuli voimaan 1. tammikuuta 1994.

2.2. Sekakomitea

ETA-sopimuksen 92 artiklan määräysten mukaisesti perustettu sekakomitea voi päättää muuttaa alkuperäsääntöjä koskevan pöytäkirjan 4 määräyksiä. Sekakomitea koostuu ETA-osapuolten edustajista. Sekakomitea laatii päätöksenä ja suosituksensa Euroopan unionin ja ETA-valtioiden välisessä yhteisymmärryksessä yhdellä äänellä puhuen.

2.3. Suunniteltu sekakomitean säädös

Sekakomitean on määrä hyväksyä seuraavassa kokouksessaan tai kirjeenvaihtona päätös alkuperäsääntöjä koskevan pöytäkirjan 4 määräysten muuttamisesta, jäljempänä 'suunniteltu säädös'.

3. UNIONIN PUOLESTA OTETTAVA KANTA

Brysselissä 5 päivänä helmikuuta 2020 pidetyssä ensimmäisessä siirtymäkauden alkuperäsääntöjä käsitelleessä teknisessä kokouksessa suurin osa etuuskohteluun oikeuttavia Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsääntöjä koskevan alueellisen yleissopimuksen², jäljempänä 'yleissopimus', sopimuspuolista sopivat panevansa täytäntöön yleissopimuksen tarkistetut säännöt³, jäljempänä 'siirtymäkauden alkuperäsäännöt', rinnakkain yleissopimuksen sääntöjen kanssa kahdenvälisesti siirtymäkauden ajan, kunnes yleissopimuksen tarkistetut säännöt hyväksytään.

Yleissopimuksen sopimuspuolten keskuudessa tuli 1 päivänä syyskuuta 2021 voimaan alkuperäsääntöjä koskevien kahdenvälisten pöytäkirjojen verkosto, jonka ansiosta siirtymäkauden sääntöjä voidaan soveltaa muuan muassa ETA-sopimuksen puitteissa.

Siirtymäkauden alkuperäsääntöjen tavoitteena on ottaa käyttöön joustavampia sääntöjä, jotta tavarat saisivat etuuskohteluun oikeuttavan alkuperäaseman helpommin. Koska siirtymäkauden alkuperäsäännöt ovat yleensä joustavampia kuin yleissopimuksen alkuperäsäännöt, myös jälkimmäisten sääntöjen mukaiset tavarat voitaisiin katsoa siirtymäkauden alkuperäsääntöjen mukaisiksi alkuperätavaroiksi, lukuun ottamatta joitakin harmonoidun järjestelmän 2, 4–15, 16 (pois lukien jalostetut kalastustuotteet) ja 17–24

¹ EYVL L 1, 3.1.1994, s. 3.

² EUVL L 54, 26.2.2013, s. 4.

³ EUVL L 246, 22.9.2022, s. 133–221

ryhmän maataloustuotteita, sillä kyseisten tuotteiden siirtymäkauden alkuperäsäännöt poikkeavat yleissopimuksen alkuperäsäännöistä tai ovat niitä tiukemmat.

Siirtymäkauden alkuperäsääntöjä sovelletaan rinnakkain yleissopimuksen alkuperäsääntöjen kanssa, mikä luo kaksi erillistä kumulaatiovyöhykettä.

Siirtymäsäännöksissä määrätään näiden kahden alkuperäsääntökokonaisuuden välisestä läpäisevyydestä sallimalla, että alkuperäselvitys annetaan taannehtivasti yleissopimuksen sääntöjen mukaisesti annetun selvityksen perusteella edellyttäen, että tuotteet täyttävät molempien sääntökokonaisuuden vaatimukset.

Kahden alkuperäsääntökokonaisuuden välistä läpäisevyyttä koskeva voimassa oleva alkuperäsääntö (alkuperäsääntöjä koskevan pöytäkirjan lisäyksessä A olevan 21 artiklan 1 kohdan d alakohhta) on johtanut vaivalloiseen tullimenettelyyn, joka estää talouden toimijoita hyötymästä täysimääräisesti siitä, että siirtymäkauden sääntöjä voidaan soveltaa rinnakkain yleissopimuksen kanssa.

Osapuolet ovat sopineet soveltavansa siirtymäsääntöjä etukäteen kauppavirtojen ja tullikäytäntöjen mukauttamiseksi yleissopimuksen muutoksen (johon siirtymäsäännöt perustuvat) tulevaan voimaantuloon. Sen vuoksi on aiheellista helpottaa läpäisevyyden soveltamista siirtymäsääntöjen soveltamisen jäljellä olevana aikana, kunnes yleissopimuksen muutos tulee voimaan.

Sen vuoksi pöytäkirjan 4 lisäyksessä A olevaa 8 artiklaa olisi muutettava, jotta yleissopimuksen ja siirtymäkauden alkuperäsääntöjen välisen läpäisevyyden soveltamista helpotettaisiin.

Neuvoston olisi vahvistettava sekakomiteassa otettava EU:n kanta.

Ehdotettu muutos on luonteeltaan tekninen ja liittyy osapuolten välillä tällä hetkellä sovellettaviin siirtymäkauden alkuperäsääntöihin, eikä se vaikuta alkuperäsääntöjä koskevan pöytäkirjan sisältöön. Sen vuoksi siitä ei tarvitse tehdä vaikutustenarviointia.

4. OIKEUSPERUSTA

4.1. Menettelyllinen oikeusperusta

4.1.1. Periaatteet

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 218 artiklan 9 kohdassa määrätään, että neuvosto tekee päätöksen ”*sopimuksella perustetussa elimessä unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on annettava säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, lukuun ottamatta säädöksiä, joilla täydennetään tai muutetaan sopimuksen institutionaalisia rakenteita*”.

Ilmaisu ”*säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia*” kattaa myös säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia kyseiseen elimeen sovellettavan kansainvälisen oikeuden nojalla. Se kattaa myös välineet, joilla ei ole sitovaa vaikutusta kansainvälisen oikeuden nojalla, mutta jotka ”*voivat vaikuttaa ratkaisevasti sen säännösten sisältöön, jonka unionin lainsäätävä antaa*”⁴.

4.1.2. Soveltaminen käsiteltävänä olevassa asiassa

Sekakomitea on sopimuksella eli ETA-sopimuksella perustettu elin.

Säädös, joka sekakomitean on määrä antaa, on säädös, jolla on oikeusvaikutuksia.

⁴ Unionin tuomioistuimen tuomio, 7. lokakuuta 2014, Saksa v. neuvosto, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 kohta.

Suunniteltu säädös on sitova kansainvälisen oikeuden nojalla ETA-sopimuksen 103 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

Suunnitellulla päätöksellä ei täydennetä eikä muuteta ETA-sopimuksen institutionaalisia rakenteita.

Sen vuoksi ehdotetun päätöksen menettelyllinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohta.

4.2. Aineellinen oikeusperusta

4.2.1. Periaatteet

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla annettavan päätöksen aineellinen oikeusperusta määräytyy ensisijaisesti sen suunnitellun säädöksen tavoitteen ja sisällön perusteella, jota unionin puolesta otettava kanta koskee. Jos suunnitellulla säädöksellä on kaksi tavoitetta tai siihen sisältyy kaksi osatekijää, ja jos näistä tavoitteista tai osatekijöistä toinen on mahdollista määritellä sellaiseksi pääasialliseksi tavoitteeksi tai osatekijäksi, johon nähden toinen tavoite tai osatekijä on liitännäinen, SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla hyväksyttävällä päätöksellä on oltava vain yksi aineellinen oikeusperusta, eli se, jota pääasiallinen tai ensisijainen tavoite tai osatekijä edellyttää.

4.2.2. Soveltaminen käsiteltävänä olevassa asiassa

Suunnitellun säädöksen pääasiallinen tavoite ja sisältö liittyvät yhteiseen kauppapolitiikkaan. Sen vuoksi päätösehdotuksen aineellinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäinen alakohta.

4.3. Päätelmät

Päätösehdotuksen oikeusperustan olisi oltava SEUT-sopimuksen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäinen alakohta yhdessä SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan kanssa.

5. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Yleissopimuksen ja siirtymäkauden alkuperäsääntöjen välisen läpäisevyyden yksinkertaistamisella ei ole mitattavissa olevaa vaikutusta EU:n talousarvioon, koska sen soveltamisala koskee pääasiassa kaupan helpottamista ja tulliviranomaisten nykyaikaisten käytäntöjen vahvistamista. Yksinkertaistus koskee aloja, jotka kuuluvat edelleen viranomaisten toimivaltaan, eikä se vaikuta niiden sääntöjen sisältöön, joiden perusteella tavarat saavat alkuperäaseman, vaan se helpottaa nykyisen läpäisevyyssperiaatteen soveltamista.

6. SUUNNITELLUN SÄÄDÖKSEN JULKAISEMINEN

Koska sekakomitean säädöksellä muutetaan sopimuksen pöytäkirjaa 4, se on aiheellista julkaista *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* sen jälkeen kun se on hyväksytty.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan talousalueesta tehdyllä sopimuksella perustetussa sekakomiteassa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta mainitun sopimuksen alkuperäsääntöjä koskevan pöytäkirjan 4 muuttamiseen Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsääntöjä koskevan alueellisen yleissopimuksen ja siirtymäkauden alkuperäsääntöjen välisen läpäisevyyden osalta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Unioni teki neuvoston ja komission päätöksellä 94/1/EHTY, EY¹ ETA-sopimuksen, jäljempänä 'sopimus', joka tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994.
- (2) Sopimukseen sisältyy alkuperäsääntöjä koskeva pöytäkirja 4. Sopimuksen 92 artiklalla perustettu sekakomitea, jäljempänä 'sekakomitea', voi päättää muuttaa mainitun pöytäkirjan määräyksiä sopimuksen 98 artiklan nojalla.
- (3) Sekakomitean on määrä tehdä seuraavassa kokouksessaan päätös mainitun sopimuksen pöytäkirjan 4 muuttamisesta.
- (4) Koska sekakomitean päätös sitoo unionia, on aiheellista määrittää sekakomiteassa unionin puolesta otettava kanta.
- (5) Brysselissä 5 päivänä helmikuuta 2020 pidetyssä ensimmäisessä siirtymäkauden alkuperäsääntöjä käsitelleessä teknisessä kokouksessa suurin osa etuuskohteluun oikeuttavia Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsääntöjä koskevan alueellisen yleissopimuksen², jäljempänä 'yleissopimus', sopimuspuolista sopivat panevansa täytäntöön yleissopimuksen tarkistetut säännöt³, jäljempänä 'siirtymäkauden alkuperäsäännöt⁴', rinnakkain yleissopimuksen sääntöjen kanssa kahdenvälisesti siirtymäkauden ajan, kunnes yleissopimuksen tarkistetut säännöt hyväksytään.

¹ Neuvoston ja komission päätös, tehty 13 päivänä joulukuuta 1993, Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Itävallan tasavallan, Suomen tasavallan, Islannin tasavallan, Liechtensteinin ruhtinaskunnan, Norjan kuningaskunnan, Ruotsin kuningaskunnan ja Sveitsin valaliiton välisen Euroopan talousaluetta koskevan sopimuksen tekemisestä (EYVL L 1, 3.1.1994, s. 1).

² EUVL L 54, 26.2.2013, s. 4.

³ Neuvoston päätös (EU) 2019/2198, annettu 25 päivänä marraskuuta 2019, etuuskohteluun oikeuttavia Paneurooppa–Välimeri-alkuperäsääntöjä koskevalla alueellisella yleissopimuksella perustetussa sekakomiteassa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta yleissopimuksen muuttamiseen (EUVL L 339, 30.12.2019, s. 1).

⁴ EUVL L 246, 22.9.2022, s. 133.

- (6) Siirtymäkauden alkuperäsääntöjen soveltamisella varmistetaan kauppavirtojen ja tullikäytäntöjen mukauttaminen siihen asti, kun ne yleissopimuksen tarkistettut säännöt, joihin siirtymäkauden alkuperäsäännöt perustuvat, tulevat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2025.
- (7) Yleissopimuksen sopimuspuolten⁵ keskuudessa tuli 1 päivänä syyskuuta 2021 voimaan alkuperäsääntöjä koskevien kahdenvälisten pöytäkirjojen verkosto, jonka ansiosta siirtymäkauden sääntöjä voidaan soveltaa⁶.
- (8) Siirtymäkauden alkuperäsääntöjen tavoitteena on ottaa käyttöön joustavampia sääntöjä, jotta tavarat saisivat etuuskohteluun oikeuttavan alkuperäaseman helpommin. Koska siirtymävaiheen alkuperäsäännöt ovat yleensä joustavampia kuin yleissopimuksen alkuperäsäännöt, myös jälkimmäisten sääntöjen mukaiset tavarat voitaisiin katsoa siirtymäkauden alkuperäsääntöjen mukaisiksi alkuperätavaroiksi, lukuun ottamatta tiettyjä harmonoidun järjestelmän 2, 4–15, 16 (pois lukien jalostetut kalastustuotteet) ja 17–24 ryhmän maataloustuotteita. Siirtymäkauden alkuperäsääntöjä sovelletaan rinnakkain yleissopimuksen alkuperäsääntöjen kanssa, mikä luo kaksi erillistä kumulaatiovyöhykettä. Jotta helpotettaisiin läpäisevyyden soveltamista yleissopimuksen ja sopimuksen pöytäkirjassa 4 olevassa lisäyksessä A olevan 21 artiklan 1 kohdan d alakohdassa määrättyjen siirtymäkauden alkuperäsääntöjen välillä, sopimuksen pöytäkirjassa 4 olevassa lisäyksessä A olevaa 8 artiklaa olisi muutettava,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Euroopan talousalueesta tehdyllä sopimuksella perustetussa sekakomiteassa unionin puolesta otettava kanta mainitun sopimuksen pöytäkirjan 4 muuttamiseen perustuu tämän päätöksen liitteenä olevaan sekakomitean päätösluonnokseen.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu komissiolle.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*

⁵ EU, Islanti, Sveitsi (mukaan lukien Liechtenstein), Norja, Färsaaret, Israel, Jordania, Palestiina (tätä nimitystä ei pidä tulkita Palestiinan valtion tunnustamiseksi, eikä se rajoita jäsenvaltioiden kantoja tässä asiassa), Albania, Bosnia ja Hertsegovina, Kosovo (tämä nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244/1999 ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen), Pohjois-Makedonia, Serbia, Montenegro, Georgia, Moldovan tasavalta ja Ukraina.

⁶ EUVL C, C/2024/1637, 20.2.2024.